

Bush, un llegat desastrós

- El dirigent dels EUA va portar a l'absurd el sistema per finançar el dèficit públic i la guerra de l'Iraq

SAMI NAIR*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 19.10.08

Se n'anirà. Tranquil·lament. Tornarà als plaers del seu ranxo, el seu món neofeixista format per predicadors exaltats i homes de negocis corruptes, per polítics i ideòlegs mediocres que han destruït, en l'espai de vuit anys, el prestigi, el renom i fins i tot la imatge dels Estats Units d'Amèrica al món. George Bush, escriu Lluís Bassets en el seu excel·lent llibre *La oca del señor Bush*, haurà estat "el president més impopular des que hi ha mitjans per mesurar la popularitat del president". I després d'una anàlisi despietada de Bush, afegeix: "I aquells que s'ocupen d'analitzar el passat per saber com serem tots nosaltres quan definitivament siguem passat, també asseguruen que aquest president ha fet tot el possible perquè els futurs llibres d'història el reconeguin com una calamitat".

El problema és que si bé Bush ha estat una monstruositat per als EUA, també ha estat, i això és una cosa que no es diu mai amb prou claredat, simplement un criminal de guerra per a la resta de la humanitat. Però encara que els Estats Units no s'hagin adherit i fins i tot s'hagin oposat ferotgement a l'existència del Tribunal Penal Internacional, ni Bush, ni els seus soldats botxins a l'Iraq, ni tampoc els seus acòlits Dick Cheney, Donald Rumsfeld, Paul Wolfowitz, Karl Rove i altres neoconservadors seran jutjats per la justícia dels homes, com tampoc seran jutjats els Aznar, Blair i altres còmplices de l'expedició antiiraquiana. Així és el nostre món, un lloc on, en el marc d'un règim democràtic, un president

pot deixar el poder amb les mans brutes de sang sense haver de donar comptes.

¿En quin estat deixa aquest sinistre personatge els EUA? És difícil fer-ne aquí el balanç, ja que els danys són molt profunds. Des de fa gairebé quatre anys, Paul Krugman ausculta cada dia, a les columnes de The New York Times, la magnitud del desastre. I sens dubte, és més per això que pels seus treballs científics, lloables d'altra banda, perquè aquest any ha obtingut el premi Nobel.

MALGRAT QUE l'any 2000 Bill Clinton llegués un país econòmicament fort i políticament respectat, actualment els Estats Units estan a un pas de la ruïna. En primer lloc, tal com remarca Bassets en el seu llibre, pel desastre econòmic: endeutament colossal, crisi de les subprimes, extensió de la crisi a l'economia, recessió, augment de l'atur, creixement sense precedents de la pobresa, i tot això malgrat la captació, aquests últims anys, de més del 80% de l'estalvi mundial, cosa que fa que els nord-americans visquin en realitat en detriment de l'estalvi xinès, àrab, japonès i europeu, invertit en bons del tresor nord-americans per les elits dirigents de tots aquests països. Un sistema que Bush ha aconseguit portar a l'absurd per poder finançar el dèficit públic del país, la guerra a l'Iraq i el frenesí dels programes del Pentàgon.

I el que encara és més greu per als ciutadans nord-americans: mai, ni tan sols en l'època de la guerra freda i de la caça de comunistes, s'havia instaurat un sistema com el de la Patriot Act, amb el pretext de lluitar contra el terrorisme. Comporta una ofensa extremadament greu a les llibertats civils, persecució dels estrangers, l'ideologia de l'ansietat difosa pel poder, les oficines directament vinculades a la Casa Blanca que

fabriquen informació falsa, control policial sistemàtic de la població estrangera i sospita generalitzada sobre els mateixos nord-americans.

A escala internacional, el quadro també és molt desesperant. L'odi contra els Estats Units s'ha convertit en un lloc comú: engendrat per la violació sistemàtica del dret internacional, apareix com una espècie de revenja pòstuma i irònica des de la caiguda de l'URSS. En aquell moment es pensava que naixeria un nou ordre que faria de la pau i del diàleg multilateral entre els diferents pobles del món la regla del joc internacional, després de la nit de la guerra entre els dos blocs. Per contra, ens trobem ara amb una potència nord-americana desenfrenada, arrogant, preocupada per sotmetre el món als seus interessos exclusius.

La guerra, això és el que quedarà de Bush: la de l'Afganistan, que tots els observadors, incloent-hi els mateixos serveis d'informació nord-americans, consideren perduda; la guerra a l'Iraq, en què els nord-americans estan enfonsats i que pagaran molt cara el dia que decideixin retirar-se; la guerra contra el terrorisme i Al-Qaida, també perduda perquè aquesta organització segueix amenaçant el món; la guerra, estesa al Pakistan, que actualment es troba en situació de descomposició i suportant bombardejos nord-americans quotidians a les seves fronteres amb l'Afganistan; la guerra al Caucas després que Bush hagués encoratjat el seu amic, el president georgià, a desafiar l'ós rus, i el deixés tirat més tard. La guerra potencial amb l'Iran, que no ha fet més que empitjorar la desastrosa situació de l'Exèrcit nord-americà a l'Iraq, i que s'hauria pogut transformar en un enfrontament nuclear aterridor, i que, per contra, paradoxalment, ha convertit l'Iran en la principal potència musulmana del Pròxim Orient. I no parlo del conflicte palestinoisraelià, ara

paralitzat, després dels molt lloables esforços de Clinton perquè evolucionés en el sentit de la pau compartida.

TOT AIXÒ, i molts altres elements que també podrien servir per avaluar la greu crisi en què es troben actualment els EUA, està pensat i rigorosament articulats en el llibre de Lluís Bassets. Encara que, en el fons, la lliçó que potser és més important d'aquesta dramàtica experiència de la història nord-americana és la següent: cap règim polític, per democràtic que sigui, està protegit contra la perversió fanàtica, com desgraciadament ha demostrat l'exemple dels Estats Units sota la fèrula de George Bush.

* Catedràtic de Ciències Polítiques de la Universitat París VIII.